

Aktuell forskning visar att väckelsens predikanter och missionärer skapat en omistlig jordmån för demokrati, skriver Dagens recensent.

FOTO: NATANAEL GIMDEMO

Visar sambandet mellan väckelsen och demokrati

Frikyrkan bidrog till att bygga upp det svenska samhället, men hur ska arvet förvaltas i dag?

Håkan Arenius läser en antologi vars handfasta lärdomar av historien kan omvandlas till konkret handling i nutida församlingsliv.

Ord som "väckelserörelse" och "mission" möts ofta med likgiltighet eller förakt. Men nu visar aktuell forskning att väckelsens predikanter och missionärer, helt uppfyllda av att rädda människor från evig fördömdelse, skapat en omistlig jordmån för demokratin. Hemma bildade de församlingar där man och kvinna, rik och fattig hade rösträtt och stämma – en revolution som efter hand åt sig in i samhällets alla delar. Och missionärernas omvändelseglöd gav i förlängningen maktlösa människor verktyg till frigörelse.

DEN SOM VILL fördjupa sig i detta samband mellan väckelserörelse

och demokrati ska läsa *Ett glödande arv*.

Kyrkohistorikern Joel Halldorf berättar om hur folkrörelserna byggde det demokratiska Sverige genom att forma "ett demokratiskt ekosystem, en kultur som formar demokratiska medborgare".

Mats Larsson, också kyrkohistoriker, beskriver församlingen som en semioffentlig sfär där kvinnor gavs frihet att agera på annars manliga arenor.

Teologen Arne Rasmusson lyfter fram hur systarna Grimké och Theodore Weld betonade omvändelse och helgelse i sitt motstånd mot slaveriet och arbete för kvinnors rättigheter i USA. Han visar att "förändring kräver både avstånd från och närhet till det omgivande samhället. Samtidigt!".

Kyrkohistorikern Ingunn Folkestad Breistein ger relief åt utvecklingen i Sverige genom att beskriva väckelsens roll i framväxten av norsk demokrati.

Sociologen Robert Woodberry

KYRKA OCH SAMHÄLLE

Ett glödande arv – väckelserörelse, omvändelse och demokrati
Fredrik Wenell (red)

Tro & Liv skriftserie, Libris förlag (253 sidor)

visar att snart sagt alla demokratier globalt har vuxit fram i spåren av en offensiv kristen mission och att väckelseskristnas kamp för religionsfrihet lagt grunden för yttrandefrihet, föreningsfrihet, massutbildning, organisationsfrihet, ekonomisk utveckling och bättre folkhälsa. Kort sagt: demokrati.

Den brittiska forskaren Selina Stone beskriver mötet mellan immigranter med pionjärmissionärernas glödande budskap och dagens engelska kristenhet.

Slutligen visar statsvetaren

Magnus Hagevi hur Sveriges kristna allt oftare röstar som andra väljargrupper.

PÅ VAR OCH varannan sida kan en uppmärksam läsare hämta handfasta lärdomar av historien som kan omvandlas till konkret handling i nutida församlingsliv. Historien ställer utmanande frågor om sambanden mellan framgångarna i väckelsens barndom när budskapet var kompromisslöst och den långsamma kräftgången i takt med att kyrkfolkets särart suddats ut. Boken borde leda till samtal om hur ett glödande väckelsebudskap kan gestaltas trovärdigt i dag. Förhoppningsvis blir den läst och diskuterad av ledare och lekfolk som en del i den omstart den svenska frikyrkan uppenbart är i skriande behov av.

Kanske borde Halldorfs och Woodberrys texter ges ut separat för spridning i församlingar och Alpha-grupper, till opinionsbildare och politiker, i sann kolportöranda?

Och snälla Bilda: skapa en studieplan till den här boken.

UTGIVARNA AV skriftserien *Tro & Liv* vill främja en teologisk förståelse av samtiden på ett begripligt kristet språk. Denna bok lyckas bra med det första men slirar på det andra. Tack vare ett bra jobb av översättaren och Halldorfs effektiva kvällstidningsprosa är de mest centrala texterna lättlästa. Övriga bidrag vacklar i olika grad mellan forskarspråk och begripligt sakprosa. Hagevis akademiskt snåriga inlägg borde nog ha "översatts". Och en text på norska förlorar många svenska läsare.

Om skriftserien ska få det genomslag den förtjänar bör utgivarna förtydliga sin målgrupp och sedan konsekvent redigera därefter.

Håkan Arenius
hakan.arenius@dagen.se
08-619 24 00